MALAYSIA: TREND PELABURAN LANGSUNG DI LUAR NEGERI

I. Pengenalan

Negara-negara membangun merupakan pengeksport modal yang semakin penting sejak tahun 1990an. Di rantau Asia, Malaysia ialah pengeksport modal keempat terbesar selepas Hong Kong China, Singapura dan China Taipei. Stok pelaburan langsung Malaysia di luar negeri meningkat daripada bahagian yang kecil sebanyak 0.8% daripada KDNK pada tahun 1980 kepada 5.8% pada tahun 2001 dan terus meningkat kepada 10.2% pada tahun 2005 (Carta 1). Syarikat di Malaysia mempunyai kefleksibelan untuk melabur di luar negeri hasil daripada peraturan pentadbiran pertukaran asing yang liberal, kadar tabungan dalam negeri yang tinggi, dan rekod pertumbuhan ekonomi yang kukuh, yang telah mendorong peningkatan dalam pengumpulan kekayaan dalam kalangan syarikat tempatan. Peningkatan pelaburan langsung di luar negeri telah menjana hasil yang positif seperti dicerminkan oleh pertambahan keuntungan dan dividen terakru syarikat Malaysia yang melabur di luar negeri terutamanya sejak tahun 2002. Rencana ini meneliti trend pelaburan langsung di luar negeri[1] oleh syarikat yang beroperasi di Malaysia pada tempoh 1999-2005 berasaskan data Imbangan Pembayaran Berasaskan Tunai (Cash Balance of Payments, CBOP) Bank Negara Malaysia, yang mengambil kira aliran keluar dana melalui sistem perbankan, akaun antara syarikat, dan akaun luar negeri.

II. Tinjauan Pelaburan Langsung Malaysia di Luar Negeri

Pelaburan langsung Malaysia di luar negeri adalah menyeluruh. Syarikat[2] melabur dalam hampir kesemua sektor ekonomi di lebih 100 buah negara. Aliran keluar modal kasar bagi pelaburan di luar negeri adalah antara 2% hingga 4% daripada KDNK pada tempoh 1999-2005 (Carta 2). Pelaburan pada tahun-tahun awal dibuat terutamanya oleh syarikat berkaitan Kerajaan (Government-linked companies, GLC) yang berusaha mendapat akses kepada sumber asli seperti minyak dan gas, di samping melabur dalam sektor pertanian. Namun begitu, pada tahun-tahun kebelakangan ini, syarikat swasta bukan GLC merupakan pelabur luar negeri yang semakin aktif. Pelaburan tersebut didorong pelbagai faktor, termasuk usaha untuk mendapat akses pasaran; memperoleh akses kepada bahan mentah, aset strategik, jenama dan teknologi; serta desentralisasi operasi untuk mempelbagaikan risiko dan meningkatkan pulangan. Kemunculan negara kos rendah yang baru juga menyediakan pilihan kepada syarikat yang mempunyai tahap kebergantungan yang tinggi pada tenaga pekerja untuk menstrukturkan dan menjajarkan semula operasi

1. Mengikut Edisi Ke-5 Manual Imbangan Pembayaran Tabung Kewangan Antarabangsa (International Monetary Fund, IMF) pelaburan langsung di luar negeri ialah satu bentuk pelaburan langsung, dengan syarikat yang melabur di luar negeri bertujuan mendapatkan kepentingan berpanjangan (didefinisikan sebagai pemilikan sekurang-kurangnya 10% daripada ekuiti syarikat) dalam perusahaan pemastautin negara lain. Di Malaysia, data pelaburan luar negeri, yang mengikut definisi IMF, dikumpulkan dan disiarkan secara suku tahunan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia, pengumpul rasmi statistik Imbangan Pembayaran. Data ini termasuk pelaburan dalam bentuk ekuiti, perolehan yang dilaburkan semula dan modal lain (terutamanya pinjaman). Data ini berbeza daripada statistik yang dikumpulkan oleh Sistem Pelaporan Imbangan Pembayaran Berasaskan Tunai (Cash Balance of Payments, CBOP) Bank Negara Malaysia yang hanya merujuk aliran keluar dana dalam bentuk ekuiti dan pinjaman antara syarikat serta pemerolehan harta tanah yang dibuat melalui sistem perbankan, akaun antara syarikat dan akaun luar negeri. Bagi tujuan pengumpulan statistik imbangan pembayaran, jumlah modal yang dilaburkan atau jumlah pinjaman yang disalurkan ke subsidiari di luar negeri perlu ditolak jumlah modal yang dilaburkan atau disalurkan ke Malaysia oleh subsidiari di luar negeri. Pada masa ini, sistem CBOP tidak dapat mengasingkan jenis urus niaga ini.

2. Bagi tujuan analisis, syarikat diklasifikasikan sebagai GLC (perusahaan awam bukan kewangan, yang Kerajaan mempunyai ekuiti melebihi 50% dan dengan jumlah jualan sekurang-kurangnya RM100 juta), RCC (syarikat swasta yang pemastautin mempunyai ekuiti melebihi 50%), dan NRCC (syarikat swasta yang jumlah pemegangan saham oleh bukan pemastautin melebihi 50%).

Carta 1

Stok Pelaburan Langsung di Luar Negeri (% KDNK)

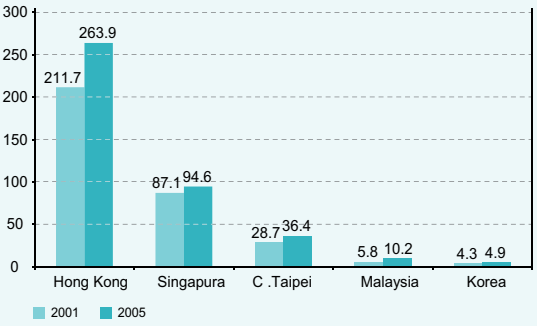

Sumber: Sumber Negara; Jabatan Perangkaan, Malaysia

Carta 2

Aliran Kasar Pelaburan Langsung ke Luar Negeri

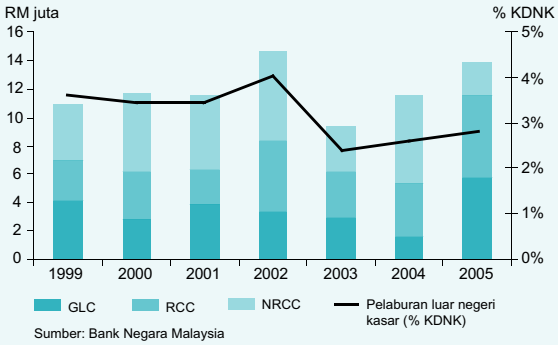

Sumber: Bank Negara Malaysia

korporat pada peringkat global supaya terus berdaya saing. Sungguhpun Malaysia terus menggalakkan dan menarik pelaburan langsung asing (foreign direct investment, FDI) ke negara ini, namun Kerajaan juga memainkan peranan aktif untuk menyokong inisiatif syarikat yang menjalankan usaha niaga di luar negeri. Kerajaan Malaysia telah memulakan beberapa langkah kerjasama dengan kerajaan di negara lain untuk memperluas dan mendalamkan kerjasama ekonomi dan perindustrian melalui pengaturan dua hala, dan rundingan Pengaturan Perdagangan Bebas. Oleh itu, dalam tempoh beberapa tahun ini, skop pelaburan Malaysia di luar negeri semakin berkembang, daripada hanya penerokaan dan cari gali minyak dan gas, dan perladangan kelapa sawit, kepada industri lain termasuk telekomunikasi, perbankan dan kewangan, infrastruktur dan pembangunan harta tanah, perkilangan, penjanaan kuasa, dan industri berkaitan peruncitan (Carta 3).

Pelaburan langsung di luar negeri oleh syarikat yang dikuasai warganegara Malaysia (GLC, dan syarikat yang dikuasai pemastautin atau resident-controlled companies, RCC) dibuat terutamanya melalui pemerolehan saham ekuiti dan usaha sama dengan rakan kongsi asing di luar negeri termasuk pelaburan dalam projek baru (Carta 4). Sebahagian

Carta 3

Pelaburan Langsung di Luar Negeri Mengikut Sektor (1999-2005)

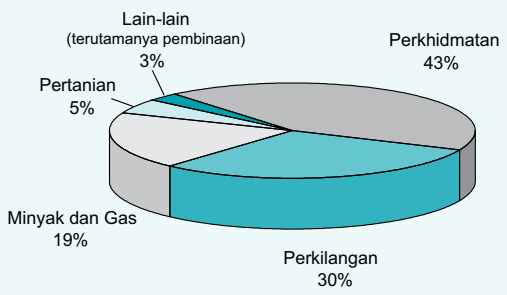

Sumber: Bank Negara Malaysia

Carta 4

Pelaburan Langsung di Luar Negeri Mengikut Jenis Modal (1999-2005)

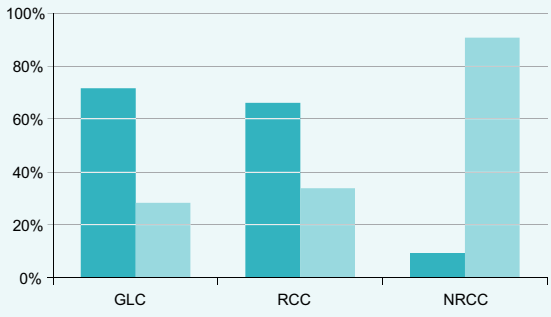

Sumber: Bank Negara Malaysia

besar daripada aliran pelaburan ini (kira-kira 70%) adalah untuk pelaburan ekuiti dan pemerolehan harta tanah. Sementara itu, sebahagian besar daripada pelaburan syarikat yang dikuasai bukan pemastautin (non-resident controlled companies, NRCC) adalah dalam bentuk pemberian pinjaman antara syarikat (90%) kepada syarikat yang berkaitan di luar negeri. Meskipun terdapat perbezaan dari segi cara pelaburan, kebanyakan syarikat berhemat dalam membiayai usaha niaga mereka di luar negeri. Dana yang dijana secara dalaman membiayai sebahagian besar daripada pelaburan NRCC di luar negeri, sementara pelaburan oleh RCC dan GLC dibiayai terutamanya oleh sumber dalaman (62%) dan peminjaman luar pesisir (26%).

Dari segi taburan pelaburan luar negeri mengikut kawasan geografi, kebanyakan pelaburan disalurkan ke negara yang lebih maju, seperti negara perindustrian (34%) dan Negara Perindustrian Baru Asia (Asian Newly Industrialised Economies, NIE Asia, 18%) (Carta 5 dan 6). Pelaburan di negara membangun dibuat terutamanya oleh GLC dan RCC. Sebahagian besar daripada pelaburan tersebut disalurkan ke rantau ASEAN dan Afrika serta negara tertentu di bahagian Asia lain (seperti Republik Rakyat China, India, Sri Lanka, Pakistan dan beberapa negara Asia Barat). Berbanding dengan destinasi lain, pelaburan ke negara membangun mencatat pertumbuhan tertinggi (25%) dengan bahagiannya daripada jumlah pelaburan meningkat dengan ketara, daripada 13% pada tahun 1999 kepada 31% pada tahun 2005. Aliran keluar pelaburan ke pusat kewangan luar pesisir antarabangsa (international offshore financial centres, IOFC) termasuk Labuan IOFC, juga ketara dengan bahagian sebanyak 26%. Dana boleh labur dikumpulkan di IOFC sebelum disalurkan semula ke sektor ekonomi lain di banyak lokasi di dunia.

Carta 5

Pelaburan di Luar Negeri Mengikut Rantau (1999-2005)

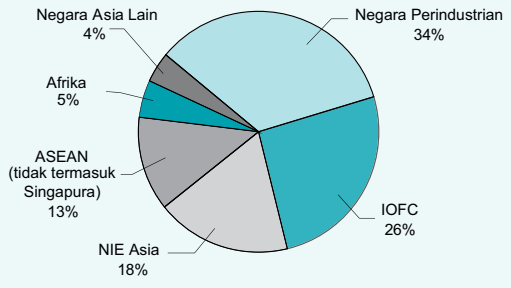

Sumber: Bank Negara Malaysia

Carta 6

Pelaburan Langsung di Luar Negeri Mengikut Rantau dan Jenis Pelabur (1999-2005)

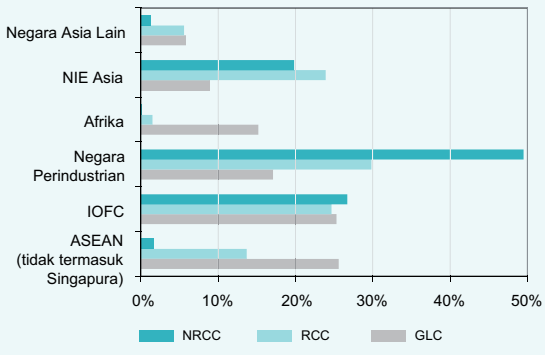

Sumber: Bank Negara Malaysia

III. Trend Pelaburan Syarikat yang Dikuasai Warganegara Malaysia

Pelaburan oleh RCC swasta dan GLC mencakupi 61% daripada jumlah aliran keluar dana kasar untuk pelaburan langsung di luar negeri pada tempoh 1999-2005. Sebahagian besar pelaburan dibuat oleh syarikat dalam sektor perkhidmatan (48%), diikuti syarikat perlombongan (31%), dan pertanian dan perkilangan (8% setiap sektor). GLC merupakan

pelabur utama dalam industri minyak dan gas, dan telekomunikasi, sementara RCC merupakan peneraju utama pelaburan dalam industri perkilangan, utiliti, perdagangan edaran, liburan, perladangan, pembinaan, dan perbankan dan kewangan.

Dalam sektor **perkhidmatan**, pelaburan tertinggi (43%) adalah dalam subsektor kewangan, insurans dan perkhidmatan perniagaan, diikuti pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi (20%), utiliti (20%), dan perdagangan edaran, hotel dan restoran (12%). Sebahagian besar daripada pelaburan dalam subsektor ***kewangan, insurans dan perkhidmatan perniagaan*** mencerminkan aktiviti syarikat induk pelaburan (investment holding companies) yang ditubuhkan di IOFC untuk mengurus operasi pelaburan global secara berpusat. Selain itu, beberapa institusi kewangan juga menjalankan usaha niaga di luar negeri untuk bertapak dalam perniagaan broker saham dan bank pelaburan serantau atau antarabangsa. Pelaburan dalam subsektor ***pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi*** dibuat terutamanya oleh syarikat dalam industri telekomunikasi melalui pengambilalihan dan usaha sama dengan syarikat telekomunikasi asing daripada lokasi berbeza termasuk Indonesia, Thailand, Perancis, Sri Lanka dan Bangladesh. Pelaburan ini didorong terutamanya oleh potensi pertumbuhan yang sangat besar memandangkan sebahagian besar daripada pasaran di sesetengah negara berkenaan belum diteroka. Dalam subsektor ***utiliti*** (elektrik, gas dan air), pelaburan utama termasuklah pemerolehan aset terkawal seperti syarikat perkhidmatan air dan loji jana kuasa di luar negeri. Syarikat tenaga negara juga telah mengatur dan memulakan usaha sama dalam projek tenaga merentas Asia sebagai satu daripada inisiatifnya untuk memperkukuh grid tenaga ASEAN melalui pengoptimuman sumber serantau.

Dalam subsektor ***perdagangan borong dan runcit, hotel dan restoran***, sebahagian besar pelaburan ke luar negeri adalah dalam industri perdagangan edaran dan hotel. Kebanyakan pelaburan tertumpu di negara perindustrian dan rantau Asia Timur, memandangkan jangkaan terhadap prospek pertumbuhan yang kukuh dan meningkat di negara-negara tersebut. Ini selanjutnya disokong ciri demografi yang positif dan pendapatan penduduk yang meningkat, yang akan menyediakan jumlah pelanggan yang berkembang dan yang menguntungkan. Pemborong yang melabur di luar negeri mengkhusus terutamanya dalam produk elektrik dan elektronik (E&E), bahan binaan, pelbagai produk pertanian seperti getah dan kayu balak, manakala sebahagian besar daripada peruncit menjual barang dagangan am, perkakasan dan perisian komputer, dan pelbagai produk isi rumah.

Pelaburan Malaysia di luar negeri dalam sektor **perlombongan** dibuat terutamanya oleh syarikat minyak negara yang merupakan sebuah GLC. Dengan didorong pengetahuan dan pengalaman yang luas dalam aktiviti penerokaan dan cari gali minyak dan gas di Malaysia, dan jangkaan bahawa permintaan global terhadap tenaga semakin meningkat, syarikat ini melaksanakan strategi pempelbagaian dan pengembangan global. Kejayaan usaha niaga huluan global telah juga meningkatkan hasil dan rizab minyak dan gas asli antarabangsa syarikat ini. Pada tempoh 1999-2005, syarikat ini membuat pelaburan berkaitan petroleum di banyak lokasi di Afrika, Asia Barat, negara perindustrian, dan ASEAN. Pelaburan utama syarikat ini adalah dalam aktiviti penerokaan dan cari gali minyak dan gas asli, dan kebanyakannya diusahakan secara bersama dengan syarikat minyak nasional di negara tuan rumah.

Sementara itu, sebahagian besar daripada pelaburan dalam sektor **pertanian** adalah dalam ladang kelapa sawit. Indonesia telah dan terus menerima bahagian yang besar daripada pelaburan dari Malaysia untuk penanaman kelapa sawit selama lebih daripada satu dekad. Memandangkan permintaan global terhadap keluaran minyak sawit semakin meningkat, dan dengan pengalaman serta keupayaan teknikal syarikat Malaysia dalam pengurusan ladang dan pengeluaran minyak sawit mentah, syarikat Malaysia dijangka terus melabur di luar negeri untuk mendapat tanah ladang bagi menambah keluasan kawasan tanaman untuk meraih manfaat ekonomi ikut bidangan.

Dalam sektor **perkilangan**, banyak RCC swasta yang pada mulanya memasuki pasaran asing sebagai pengeksport, berubah menjadi pengilang di luar negeri. Syarikat tersebut mencari peluang pelaburan yang akan memaksimumkan nilai dalam rangka kerja risiko-pulangan mereka secara global. Pelaburan perkilangan di luar negeri tertumpu pada tiga industri utama, iaitu keluaran logam yang direka, jentera dan kelengkapan (48%); makanan, minuman dan tembakau (14%); dan industri berkaitan kimia dan petroleum (10%). Negara perindustrian dan rantau Asia menerima sebahagian besar daripada pelaburan dalam kumpulan ***keluaran logam yang direka, jentera dan kelengkapan***, yang terdiri daripada industri yang mengeluarkan perkakas elektrik dan kelengkapan isi rumah (seperti radio, televisyen, separa konduktor dan komponen elektronik lain), dan industri berkaitan kelengkapan pengangkutan. Syarikat dalam ***industri makanan, minuman dan tembakau*** juga melabur di negara perindustrian dan rantau Asia Timur meskipun beberapa syarikat, seperti syarikat pengilang dan penapisan gula lebih cenderung melabur melalui IOFC. Sementara itu, pelaburan dalam ***industri berkaitan kimia dan petroleum***, khususnya industri keluaran plastik, getah, dan berkaitan kimia, tertumpu di rantau ASEAN, terutamanya di Thailand, Indonesia dan Vietnam.

Banyak faktor yang mendorong pelaburan pengilang di luar negeri. Namun, pengilang E&E tertarik terutamanya kepada peluang menjadi pengeluar kos rendah di luar negeri. Oleh itu, syarikat berkenaan menggunakan strategi syarikat multinasional, iaitu pemisahan dan penempatan semula operasi intensif sumber ke lokasi kos rendah di luar negeri untuk mengekalkan daya saing produk. Syarikat lain yang memperoleh kepentingan dalam atau membentuk usaha sama dengan rakan niaga asing di luar negeri mampu menaiki rantaian nilai pengeluaran dan juga mempunyai pengurusan rantaian bekalan yang bersepadu. Hasrat untuk memperoleh aset fizikal seperti kemudahan perkilangan, teknologi tinggi dan kepakaran pengurusan, jenama dan hak tanda dagangan (trademark) bagi produk terkenal atau sumber penting juga telah mendorong syarikat untuk melabur di luar negeri. Untuk memanfaatkan kelebihan lokasi yang berhampiran dengan pelanggan dan pasaran, syarikat dalam industri makanan dan minuman telah membina kilang mereka di negara membangun yang mengalami pertumbuhan yang tinggi, dengan memanfaatkan sumber yang murah, dan permintaan terhadap makanan diproses yang tinggi dan mampan selaras dengan peningkatan am dalam pendapatan.

Sementara itu, syarikat **pembinaan** dan pembangunan harta tanah Malaysia mula mendapat tempat di luar negeri. Dengan didorong keperluan mencari sumber hasil baru di luar Malaysia, pelaburan mereka lebih menyeluruh. Pelaburan ini merangkumi pengambilalihan syarikat pembinaan terutamanya di United Kingdom dan Hong Kong

China, hinggalah kepada projek konsesi infrastruktur dan pembangunan harta tanah di negara membangun di Asia dan Afrika, terutamanya di India, Afrika Selatan, Republik Rakyat China, Kemboja dan Indonesia. Meskipun berhadapan dengan persaingan yang sengit, namun berlandaskan rekod pencapaian dan kepakaran dalam kejuruteraan awam, dan pembangunan serta pengurusan harta tanah, syarikat Malaysia berjaya mendapat projek pembangunan besar seperti pembinaan jalan, jambatan, pelabuhan, dan lapangan terbang, di samping projek lebih kecil lain seperti rumah kediaman dan perbandaran, dan projek pembangunan lain dalam sektor air, minyak dan gas.

IV. Trend Pelaburan Syarikat Dikuasai Bukan Pemastautin

Pada tempoh 1999-2005, kira-kira 39% daripada jumlah aliran keluar dana kasar untuk pelaburan adalah daripada NRCC. Namun, bahagian NRCC daripada jumlah aliran pelaburan merosot sejak beberapa tahun lepas, iaitu daripada 35% daripada jumlah pelaburan luar negeri pada tahun 1999 kepada 17% pada tahun 2005. Kemerosotan ini disebabkan terutamanya oleh bertambahnya penyertaan GLC dan RCC swasta dalam pelaburan luar negeri. Sebahagian besar daripada pelaburan NRCC di luar negeri adalah dalam bentuk pinjaman antara syarikat kepada syarikat berkaitan di luar negeri (bahagian sebanyak 91%), disebabkan terutamanya oleh lebihan dana yang dijana daripada kejayaan operasi mereka di Malaysia. Pelaburan oleh syarikat dalam sektor **perkilangan** mencakupi lebih 60% daripada aliran pelaburan. Dalam sektor perkilangan, kebanyakan pinjaman disalurkan kepada syarikat yang berkaitan pengilangan separa konduktor dan komponen elektronik lain (53%), dan pembuatan radio, televisyen, perakam video dan peralatan lain (20%). Sebahagian besar daripada aliran keluar ini disalurkan ke Amerika Syarikat, Singapura dan Belgium.

V. Dasar Pelaburan Langsung Di Luar Negeri

Malaysia mengekalkan rejim yang liberal terhadap pelaburan luar negeri. Sebelum krisis Asia, pemastautin tanpa peminjaman dalam negeri bebas mengirim sebarang jumlah mata wang asing untuk pelaburan di luar negeri, manakala individu dan kumpulan korporat yang mempunyai peminjaman dalam negeri masing-masing dibenarkan melabur di luar negeri sehingga nilai bersamaan RM100,000 dan RM10 juta bagi setiap tahun kalendar. Bagi pelaburan yang memerlukan kelulusan, pelaburan itu perlu menjana manfaat ekonomi kepada Malaysia, seperti membantu Malaysia mendapat akses pasaran, menggalakkan penggunaan input Malaysia (bahan mentah, bahagian dan komponen), membantu pengeksportan produk atau perkhidmatan Malaysia, dan/atau melibatkan pemindahan teknologi dan pengetahuan ke Malaysia. Pada tempoh selepas krisis Asia, pendirian dasar terus liberal meskipun terdapat keperluan bagi pelabur pemastautin untuk mendapat kebenaran terlebih dahulu. Pada bulan April 2005, peraturan berhubung dengan pelaburan luar negeri terus dilonggarkan. Secara keseluruhan, garis panduan tersebut lebih liberal berbanding dengan garis panduan yang ada sebelum 1 September 1998. Syarikat pemastautin yang mempunyai peminjaman dalam negeri dibenarkan melabur di luar negeri dengan menggunakan dana mata wang asing yang terselenggara di Malaysia atau di luar pesisir. Di samping itu, syarikat pemastautin juga dibenarkan melindung nilai risiko pertukaran asing bagi pelaburan luar negeri mereka yang sedia ada dan yang baru.

Pelaburan di luar negeri turut dipermudah oleh penyertaan Kerajaan Malaysia yang aktif dalam forum serantau dan antarabangsa untuk memperluas kerjasama ekonomi dan perindustrian. Inisiatif lain termasuk insentif fiskal yang disediakan dan sokongan bukan kewangan seperti khidmat nasihat dan rundingan untuk mendapat projek pembinaan di luar negeri. Bajet 2007 baru-baru ini turut menggariskan beberapa langkah untuk membantu pembentukan syarikat multinasional milik warganegara Malaysia yang mempunyai operasi di peringkat global. Langkah ini termasuk penambahan modal berbayar EXIM Bank sebanyak RM2 bilion oleh Kerajaan untuk mempertingkatkan peranan bank itu dalam menyediakan pembiayaan kepada syarikat tempatan yang melabur di luar negeri, dan penubuhan Dana Pelaburan Luar Negeri dengan peruntukan sebanyak RM100 juta untuk membiayai kos permulaan syarikat tempatan yang menjalankan perniagaan di luar negeri. Di samping itu, Bank Negara Malaysia juga telah menubuhkan Dana Pembiayaan Projek Luar Negeri bernilai RM1 bilion melalui EXIM Bank pada tahun 2006. Dana ini bertujuan membantu syarikat Malaysia yang membida dan mendapat kontrak luar negeri, memperoleh akses kepada pembiayaan yang lebih luas dalam menjalankan projek mereka di luar negeri.

VI. Manfaat Pelaburan Luar Negeri

Pulangan pelaburan akan hanya dapat diraih dalam tempoh yang lebih panjang, memandangkan pelaburan luar negeri merangkumi pelaburan jangka panjang yang dibuat dalam persekitaran baru dan tertakluk kepada pelbagai risiko luaran seperti perubahan dasar kerajaan (termasuk undang-undang pemilikan), perubahan dalam kadar pertukaran, keadaan cuaca buruk, perubahan keadaan politik secara tiba-tiba, dan persaingan dengan peserta pasaran dalam negeri dan antarabangsa di negara tuan rumah.

Jumlah keuntungan, dividen dan faedah yang terakru kepada syarikat Malaysia yang melabur di luar negeri meningkat daripada RM0.4 bilion pada tahun 1999 kepada RM4.1 bilion pada tahun 2005 (Carta 7). Peningkatan ini mencerminkan terutamanya pemulihan yang ketara dalam keuntungan dan dividen yang terakru kepada sektor bukan bank, sementara keuntungan dan dividen yang terakru kepada bank terus stabil. Secara keseluruhan, jumlah pendapatan pelaburan langsung yang diperoleh mencakupi kira-kira 26% daripada jumlah aliran masuk pendapatan pelaburan (termasuk pelaburan portfolio dan pelaburan bukan FDI lain) pada tahun 2005.

Carta 7

Keuntungan dan Dividen

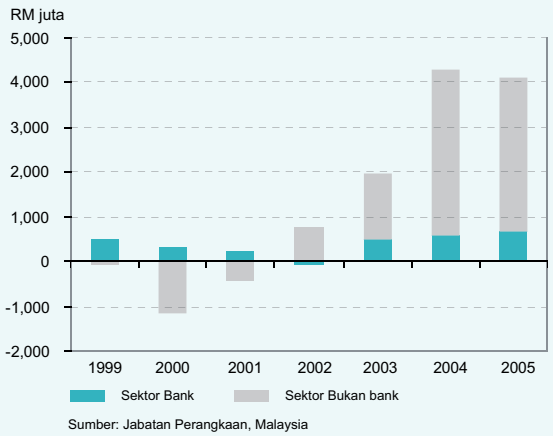

Sumber: Jabatan Perangkaan, Malaysia

VII. Kesimpulan

Pelaburan luar negeri pada masa akan datang akan terus meningkat sejajar dengan trend ekonomi jangka panjang, yakni ekonomi yang semakin mewah akan kian menoleh ke luar negeri untuk meningkatkan pertumbuhan ekonomi dan aset dalam negeri. Tambahan lagi, ini akan terus disokong oleh kuasa globalisasi, dan liberalisasi peraturan pelaburan yang meluas di peringkat global. Kerajaan Malaysia akan terus mengambil pendirian yang positif terhadap pelaburan luar negeri untuk menyokong keperluan mobiliti modal yang lebih bebas dan meningkatkan daya saing keseluruhan syarikat Malaysia. Bagi sektor korporat, terdapat banyak peluang melangkaui sempadan negara, dan pelaburan luar negeri semakin dianggap sebagai strategi penting untuk memaksimumkan pertumbuhan syarikat dari segi hasil, keuntungan dan bahagian pasaran eksport.